

МІНСКАЯ ПРАУДА

Газета заснавана
1 лістапада 1950г.

Чацвер, 14 ліпеня 1994 года

№ 73 (10773)

Цана 200 руб.

“Народ зрабіў выбар”

Заява Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

10 ліпеня 1994 года народ зрабіў выбар, даверыўшы свой лёс на выбарах першага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандру Лукашэнку. Для мяне асабіста гэта не толькі выражэнне народнага даверу, але і найвялікшая адказнасць перад грамадзянамі Беларусі. Дзякуючы выбаршчыкам і спадзяюся, што сваёй працай мне ўдасца апраўдаць іх выбар.

Разумею, што выбары Прэзідэнта ў краіне — заснавальніцкі ААН і наступныя дзеянні Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнка. Для мяне асабіста гэта не толькі выражэнне народнага даверу, але і найвялікшая адказнасць перад грамадзянамі Беларусі. Дзякуючы выбаршчыкам і спадзяюся, што сваёй працай мне ўдасца апраўдаць іх выбар.

У знешняй палітыцы дзейнасць Прэзідэнта будзе абумоўлена перш за ўсё нашымі эканамічнымі інтарэсамі, якія заключаюцца ў аднаўленні эканамічных сувязей з Расіяй і іншымі краінамі СНД, прыцягненні замежных інвестыцый, ператварэнні Беларусі ў паўнапраўнага суб'екта сусветнай эканамічнай сістэмы.

Беларусь упершыню ў свеце адмовілася ад магчымасці рэальнага валодання ядзернай зброй. Гаворка аб імкненні маёй краіны выканаць узятая ёю абавязальства ў адпаведнасці з раней заключанымі дагаворамі.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь будзе стаць на варце Канстытуцыі і законаў Рэспублікі, выступаць гарантам яе дзяржаўнасці і бяспекі.

З выбарам Прэзідэнта знаёмыя ўсе тэмы праблемы, што нахапіліся ў краіне ў апошні час. Нам дастанецца цяжкая спадчына. Вось чаму сваю галоўную задачу бачу ў рэалізацыі той праграмы, за якую 10 ліпеня прагаласавалі народ. Неабходна будзе тэрмінова пачаць работу па стабілізацыі фінансавай сістэмы, прадаўжыць перагаворы з Расіяй па падрыхтоўцы паўнацэннага дагавора аб эканамічным саюзе. Магчыма, з улікам палітычных перамен, якія адбыліся на Украіне.

На бліжэйшай сесіі Вярхоўнага Савета пасля майго ўступлення на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь на разгляд парламента будуць прадстаўлены кандыдатуры на пасаду прэм'ер-міністра і іншых членаў урада, якія патрабуюць па Канстытуцыі ўзгаднення з Вярхоўным Саветам. Працэс рэфармавання ўрада не можа быць ажыццёўлены ў адзін момант. Таму да афіцыйнага назначэння новых людзей на тую ці іншую пасаду ўсе службовыя асобы працягваюць выконваць свае абавязкі і несіць за іх персанальную адказнасць перад беларускім народам. Усе заявы аб адстаўках без захавання адпаведнай працэдуры я расцэнюю як палітычныя дэкларацыі аб намерах некаторых асоб.

Трэба разумець, што 11 ліпеня нічога надзвычайнага, здольнага выбіць нас усіх з калынаў, не адбылося. Рэспубліка працягвае жыць нормальным жыццём, дзяржаўны апарат і кіраўнікі прадпрыемстваў таксама павінны нормальна выконваць свае функцыі, забяспечваючы належны дысцыпліну і парадок.

Наперадзе — цяжкая і карпатлівая работа. Выконваць нам яе ўсім разам, а для гэтага ў Рэспубліцы Беларусь неабходна захаваць грамадзянскі мір і згоду. Цяжар пераходзіць крывізі ляжа на кожнага з нас, і ноша Прэзідэнта будзе самай нялёгкай. Абавязак сумленна выконваць свой абавязак перад Беларуссю і яе народам.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА.
12 ліпеня 1994 года.

ПЕРШАЯ ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫЯ БЕЛАРУСКАГА ПРЭЗІДЭНТА

11 ліпеня мы прачнуліся ў прэзідэнцкай рэспубліцы. У выніку ўсенароднага галасавання першым Прэзідэнтам Беларусі стаў 39-гадовы Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка. Яго выкрывальніцкія прамовы мелі вялікі поспех у грамадстве і замацавалі за ім рэпутацыю бескампрамійскага барацьбіта з карупцыяй. Менавіта гэта, а яшчэ тое, што Лукашэнка казаў людзям праўду той мовай, якая найбольш зразумела народу, і гарантавалі яму поспех на выбарах.

У мінулы аўторак беларускі Прэзідэнт правёў першую прэс-канферэнцыю з журналістамі. Напачатку ён зачытаў заяву, якая друкуецца на гэтай старонцы «Мінскай праўды». Потым даў адказы на пытанні журналістаў.

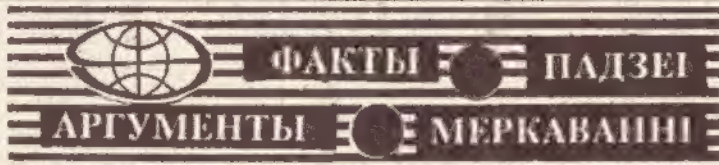
Аляксандр Рыгоравіч паведаміў прысутным, што ён сустраўся са спікерам парламента Мечаславам Грыбам і прэм'ерам Вячаславам Кебічам, які падаў у адстаўку. Вырашала прашаваць

Праўду, каб прайсці з Расіяй увес перагаворны працэс, і крый тут адзін — гэтыя адносіны павінны быць узамеагаворнымі.

На прэс-канферэнцыі Аляксандр Рыгоравіч зазначыў, што магчыма ўжо

13 ліпеня будзе сфарміраваны апарат Прэзідэнта, у які ўвайдуць маладыя таленавітыя людзі.

Мікалай КУЗЬМЕНКА.

ЗАЯВА КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Канстытуцыйны суд Рэспублікі Беларусь лічыць, што выбарам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь будзе прыняты ўмацаваны дзяржаўнай уладай, надасць ёй новую якасць і адноўць спрачаны ў вачах народа аўтарытэт.

У адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь усенародна выбрана Прэзідэнт прымае на сябе адказнасць за становішча спраў у дзяржаве і грамадстве. Пераканаўчая перамога на выбарах — гэта народны давер Прэзідэнту, які павінен быць апраўданы.

Канстытуцыйны суд Рэспублікі Беларусь заяўляе аб сваёй рашучасці стаць на варце Канстытуцыі, законаў і міжнародна-прававых актаў, ратыфікаваных Рэспублікай Беларусь. Суд выказвае ўпэўненасць, што Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, выступаючы ў якасці асноўнага гаранта і абаронца правоў і свабод грамадзяніна і чалавека, будзе свята выконваць Канстытуцыю і законы Рэспублікі Беларусь, зробіць усё магчымае для больш хуткай стабілізацыі эканомікі і палітычнага жыцця народа.

Намеснік старшыні Канстытуцыйнага суда
В.ЦІХІН.

ВОСЬ ДНЯК ПРЫБАЎЛЕННЕ!

У сям'і В.Лапаціна была толькі адна дзяўчынка. Як і любы малады бацька, Валерый вельмі хацеў сына. Днямі жонка Таццяна здзейсніла мару мужа — нарадзіла яму хлопчыка, а для сябе яшчэ дзяўчынак.

Кіраўніцтва калгаса «Барашка» Пухавіцкага раёна, дзе пражывае гэта маладая, цяпер ужо шматдзетная сям'я, адказаў ёй грашовую дапамогу ў памеры 3 мн. руб. Такага прыбаўлення ў вёсцы Зарэчка Пухавіцкага раёна не памятаюць. У рэспубліцы тройні вельмі рэдка сустракаюцца.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ КНІГ

28 ліпеня ў 19 гадзін у Вялікай зале Дома літаратара адбудзецца прэзентацыя чарговых 5-й і 6-й кніг «Белый сотрудник» і «Тагильская бездна» з серыі «Витебское дело» пісьменніка Валерыя Іларыёнавіча Сарока.

У прэзентацыі прымуць узяў Літа праву чалавека Рэспублікі Беларусь, грамадскія прадпрыемствы арганізацыі, былыя вязні канцлагераў і турмаў. У праграме веча — выступленні В.І.Сарока, чытачоў і сведкаў, мастацкая частка.

“КАЛЕКЦЫЯ” ПАДПАЛКОЎНІКА Я.

Толькі работнікі міліцыі перашкозілі камандзіру аднаго з вайсковых падраздзяленняў Узброеных Сіл рэспублікі, што размешчана ў Барысаве, падпакоўніку Я. пераўтварыць асабісты гараж у склад боезапасаў. Тут было знойдзена: амаль 800 патронаў да розных відаў зброі, дзве асвятляльныя ракеты, пяць узрывчаткаў, штык-нож да аўтамата Калашнікава. Давяраў «калекцыя» падпакоўніку Я. армейскай тэлефон. На пытанне, як гэтыя прадметы трапілі ў гараж, ваенны камандзір шчыра прызнаўся, што ён іх перадаў краў у падначаленай яму вайсковай частцы. Хто ведае, магчыма, ягоную «калекцыю» хутка папоўнілі б кулямёт і аўтамат? Магчыма, такія ў падпакоўніку Я., трэба думаць, былі.

(Наш кар.)

У ПОЎНУЮ СІЛУ

Каб зімой сытна карміць жывёлу на фермах, трэба мець дастатковую колькасць іскужна добра веданую ў калгасе «Залужжа» Старадарожскага раёна, дзе сілкаваць на славу вырабілі травы. Іх і імпаную хутчэй убралі першым укосам, каб атрымаць паўнацэнныя другі.

Калі раней тэмы касавіцы стрымліваліся на прычыне ўмоў надвор'я, то цяпер яны разгарнуліся ў поўную сілу. Выключнай стараннасцю вынашчваю механізатары Мікалай Калюк, Анатоль Калюк і Васіль Чака. Яны пастаянна выконваюць дзённыя нормы.

Дзякуючы ўмелай арганізаванай рабоце на сенсіжках, — расказвае старшыня гаспадаркі Васіль Усік, — мы напасалі ўжо больш трох тысяч тон сенсжу, дзве тысячы тон сена. А ўвогуле на тэмах нарыхтоўкі кармоў займаем першыя месцы ў раёне.

Мікалай МАЦВЕЕЎ.

НА ЗДЫМКАХ: вадзіцель Аляксандр Кадушкін, які зачытае адсвае сена; нарыхтоўка сена; старшыня калгаса Васіль Усік (другі справа) з галоўным аграномам гаспадаркі Віктарам Мельнікам, механізатарамі Мікаелем Калюком, Анатолем Калюком і Васілём Чакай.

Фота Анатоля БАСАВА.

ПАЧАКАЕМ ДА ПЯТНІЦЫ

Калі ў Цэнтральную камісію па выбарах Прэзідэнта Беларусі ў бліжэйшы час не паступіць заяваў і заяваў, якія патрабуюць дадатковага разбору, то афіцыйныя вынікі другога тура галасавання будуць аб'яўлены ўжо ў бліжэйшую пятніцу, 15 ліпеня. Аб гэтым на сустрэчы з прадстаўнікамі сродкаў масавай інфармацыі заявіў старшыня Цэнтрвыбаркама Аляксандр Абрамовіч.

Дарэчы, афіцыйныя вынікі могуць адрознівацца ад папярэдніх толькі на долі прэцэнта, паколькі будуць уключаны ў сабе даныя аб галасаванні за межамі рэспублікі, дзе ў спісы выбаршчыкаў было ўнесена толькі каля дзвюх тысяч чалавек.

БЕЛІНФАРМ.

НАДВОР'Е
Сёння днём на вобласці чалавечы малаабліччавы, без апавідаў надвор'я. Вецер слабы, максімальная тэмпература паветра 27—32, у Мінску — 28—30 градусаў цяпла.

Весткі з Нясвіжчыны

ПАДНОЖКА ДЗЯРЖАНДЛЮ

Агракамбінат «Сноў» нядаўна адкрыў у горадзе ўжо другі фірменны магазін /уваж у арэнду сталовую ПМК-23, якую з-за налада дарагіх страў ніхто не наведваў/. Цяпер тут гандлюць ідзе бойка. Сноўскія каўбасы, вэнджаная грудзінка, сала, тлушч і іншыя прадукты на 10—15 працэнтаў таннейшыя, чым у горахчэпрамгандлі.

Такім чынам, прамы выхад камбіната на пакупнікі «адсыкае» злашчасныя «накруткі». І людзям зручна, і таму, хто прадае. Паводле слоў кіраўніка агракамбіната М.Карчміта, у будучым плануецца арганізаваць на месцы і перапрацоўку малака. Гэта знізіць затраты па вывазі яго на маслазавод, свежыя малочныя прадукты з'явіцца ў фірменных магазінах.

ПУСЦІЦЬ ШАПКУ ПА КРУГУ?

Ужо не першы год будучы ў горадзе фізкультурна-адукацыйны комплекс. Праз пенькалоду ідуць работы. Высветлілася, што няма з каго спытаць за гэта: быць генпрадпрадчыкам адна будаўнічая арганізацыя не згадзілася. Парадокс: па бір-вёны /для распылкі на дошкі/ даводзіцца ехаць за Мінск. Хаця мясцовыя «князкі», якія ўзводзяць сабе асабісты, бярэць іх пачаць з райцэнтрам.

Пакуль што толькі трэст «Пратэктант» вядзе аддзелачныя работы. Інфляцыя «з'ядае» адукацыйна

сродкі. Гарадскія ўлады заклікаюць багатых спонсараў падставіць плячо дапамогі. Бо ўсе любяць разважаць пра карысць спорту, а як трэба адкрыць кашалек — дык у кушты...

ПАДНОВІМСЯ, ТАВАРЫШ ЛЕНІН

Каля помніка У.І.Леніну, які стаіць ужо шмат гадоў у цэнтры горада, нядаўна з'явіліся людзі ў рабочых спяцоўках, прывезлі аграгат электразваркі. Той-сёй думаў, што «настаў канец Валодзе Ульяну». Не. Будаўнікі міжгаспадарчай ПМК-218 пачалі рэстаўрацыйныя работы. Звараны вакол пастамента жалезныя каркасы, ачыікі яго напоўнены бетоном. І сама скульптура падноўлена, пафарбавана. Усё гэта зроблена грунтоўна, добрасумленна.

Так што людзі, відзіць, яшчэ не забылі яго ідэі. Пры цяперашнім дзікім рынку зноў і зноў прыгадваюць тэму чысты, калі ў жыцці кожны і было шмат праблем, але «дыхалася лягчэй».

КАБ ПАДЛЕТАК НЕ СУМАВАЎ

Яшчэ ў 1991 годзе паміж дырэкцыяй СШ № 4 г.Нясвіжа і Клецкім лясгасам быў заключаны дагавор, згодна з якім 48 гектараў лясной школьніцы ўзялі ў арэнду на 25 гадоў. Юныя гаспадары распрадаваюцца ім на юрыдычнай аснове. Ачышчаюць масівы ад суча-

стою і ламача, зберагаюць мурашнікі. Мяркуюцца ўзвесці часовае жыллё, пляцоўку для гульні /на сядзібе былога Віньклерскага лясніцтва/. У плане — збор лекавых траў, шышак, жалуду, каштанаў.

Настаўнік, афіцэр запаса Я.Бабкоў марыць стварыць тут лясную школу, дзе б хлопчыкі і дзяўчынкі ў час летніх канікулаў змаглі «адпачываць цэлым і душой», займаліся карыснай справай. Пакуль што галоўны тормаза — недахоп сродкаў.

СТАЎ КАЛГАСНІК АКЦЫЯНЭРАМ

На базе калгаса «Новае жыццё» арганізавана акцыянернае таварыства. Яго кіраўнік М.В.Салінік расказаў, што цяпер кожны высевец мае свае акцыі, сваю грашовую долю. Пры жаданні можна выйсці з таварыства і забраць усё тое, што табе належыць. Праўда, пакуль ніхто не зрабіў такі крок.

Асноўны напрамак дзейнасці акцыянернага таварыства — наўжывальны рост эканомікі, зніжэнне сабекошту прадукцыі, павышэнне рэнтабельнасці ўсіх галін вытворчасці. Толькі ў такім выпадку акцыянерны будучы папаўняць асабовыя рахункі грашовымі прыбыткамі. І ўжо той факт, што на палях дружна ідуць у рост збожжавыя і прапашныя культуры, што развіваецца падсобны промысел, сведчыць: кірунак выбрана правільны.

Канстанцін ПРЫЕМКА.

найразнімай. Таму педагогі і робітнікі, выхаванцы, асабліва дзеці, вельмі гэта краіна, берагі яе прыроды, і яе асацыяцыі на дашы Вацкаўшчыны. Гэтыя праяжджаюць з іншых краінаў і краінах з дзіцямі вывучэння гісторыі і культуры. Цяпер, калі рэчышча бязладна і збавіліся шчырых, далёка не кожны і знаходзіць сродкі на такіх мэтах і навінах і экскурсіі ў Мінск, Заслаўе і наведвалі мемарыяльныя комплексы і навіны. Словамі Шкавай атрымалася і ўвучэнню — на разлімкі народнага і навіны педагогаў і школьнікаў і навіны музэй, дзе яны вядуць і навіны навіны на сваёй родны краіна і людзей.

Гэтыя выхаванцы надзеяны і навіны Вацкаўшчыны.

Уладзімір АНТОШЫН

и уборщицы. Чему немало удивился техперсонал школы, ибо никто из них никогда не видел, чтобы Василий принимал пальто у детей или давал پول в классе. Да и для самого старшего вожатого Василия эти две должности были новостью. Впрочем, получив зарплату, он интересовался, за какие-такие труды начисляются деньги.

Внимательно изучая хозяйственную деятельность Владимира Георгиевича Маркина за последние три года, проверяющие по бухгалтерским документам узнали, что на ремонт фасада школы было отпущено свыше 120 тысяч рублей (в ценах 1991 года). Но

забора, столбов, окон, дверей. Уинтерсно, во сколько сплос?

Нет, мы прекрасно понимаем, в каком бедственном положении оказалась сегодня система народного образования из-за гиблого экономического положения в республике. Раньше не было особой роскоши, а теперь и подавно. Оттого и борются за выживание все, как могут. Поэтому язык не поворачивается упрекнуть Владимира Георгиевича за то, что он пустил на школьные площадки кооператоров. Ведь этим самым он девочкам-старшеклассницам привлек материально-заинтересованному труд. На производственной практике они

в марте 1993 года, хотя в это же время он премираловало ронно. И без разницы Минского райисполкома за счет государственных средств погасить суду на строительство своего жилого дома.

В итоге оказалось, что "действиями" директора бороздьянской СШ №26 В.Г.Маркина причинен материальный ущерб в сумме 1 миллион 084 тысячи рублей" (в ценах предыдущих лет).

Как на это отреагировали в ронно, обонно? Не знаем. Знаем только одно: материалы проверки направлены в соответствующую комиссию Верховного Совета Республики Беларусь.

Николай ЖУЧКО

Николай ЖУЧКО

Міласэрнасць

Гельмут Вальтер наведзе Беларусь упершыню. Вядома, ён шмат чаго пра яе, пра цяжкія, з якімі даводзіцца сутыкацца беларускаму народу.

— Праўда, я, як і ўсе жыхары нашага невялікага гарадка Ахіма, крыху інакш уяўляю гэтыя цяжкія, — заўважае Гельмут. — Калі верыць чуткам, дык у вас у магазінах пусто, людзі галадаюць. Убачыўшы ўсё на свае вочы, я не магу сказаць, што ўсім беларусам жывецца добра. Але ж прадуктаў на паліцах магазінаў хапае. Іншая справа, што не ў усіх ёсць грошы.

Так, рынак правёў глыбокую рысу паміж забяспечанымі і маладзённымі. Адна купіць машыны, іншы марак, іншы не хапае грошай на лекі. А медыцына, хоць сёння ашчэ і басплатная, усё ж басплатна лячыць ужо не можа, бо сама стаіць на рыначным бальшакі з жабыскай торбай. Запэўняе насць Бярэзінскай раённай бальніцы толькі перад апэрацыяй на 15 мая складала 220 мільёнаў рублёў. І гэта не самыя вялікі доўг.

Вось таму і прыехаў Гельмут Вальтер у Бярэзіно не з пустымі рукамі. Сярод прадметаў гуманітарнай дапамогі, якія ён даставіў у раённую бальніцу ў Бярэзінскую шко-

лу-інтэрнат, — прадукты харчавання, дзіцячыя цацкі, хірургічныя інструменты, пальчаткі, шпрыхі, перавязачныя матэрыялы, сардэчныя прэпараты і шмат чаго іншага, прыкладна, на дваццаць тысяч нямецкіх марак.

Як сцвярджае Джэк Лондан, міласэрнасць — гэта не

цацкадавы сын вузчыца ў школе. Каб прыхаць у Беларусь, Гельмут кожны месяц адкладаў грошы, эканоміў. — Пан Вальтер, вы далі ад медыцынскіх чалавек. Чаму вы заняліся арганізацыяй гуманітарнай дапамогі для бальніцы і менавіта для Бярэзінскай? — цікаўлюся я.

— Мне даводзілася чуць пра

мецкіх фірм і грамадзян. Чачу яшчэ ўпамнуць і ваенных урачоў з Парыжа, бо частка дапамогі перададзена ім.

Дадам, што знаёмства са становішчам у вашых медыцынскіх установах, асабліва ў Дзіятравіцкай участковай бальніцы, выклікала вялікае засмучэнне. Тым абсталяваннем, якім зараз карыстаецца

вось дарог добрых у вас няма. Уражання вельмі шмат, і зраз я не магу сказаць штосьці канкрэтнае. Над многім трэба яшчэ падумаць, як калі, пераварыць, пераасэнсавачу. Чачу толькі яшчэ раз падкрэсліць, што ўсё ўбачанае мною яшчэ больш пераканала мяне ў неабходнасці аказання гуманітарнай дапамогі. Маг-

пісьмо ў надзеі атрымаць на яго адказ і наладзіць сяброўскія адносіны.

На развітанне Гельмут пажадаў, каб становішча ў нашай краіне хутэй змянілася ў лепшы бок, каб беларусы, нягледзячы на сённяшнія цяжкія, не страчвалі пачуцця гумару і былі аптымістамі.

Галоўны ўрач Бярэзінскага тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання В.І.Аўрамаў шчыра падзякаваў Гельмуту Вальтеру за каштоўны падарунак і дадаў, што раённая бальніца плануе наладзіць больш цесны кантакт з бальніцай гарадка Ахіма. Дарэчы, падобныя сувязі ўжо наладжаны з ірландскай калегамі, гасцем якіх і быў наладна В.І.Аўрамаў.

Спраўды, вярта ішчыра падзякаваць людзям, не раўнадушным да чужога гора, да чужых цяжкасцей, людзям, які бачаць сваё ішчэ і сэнс жыцця ў тым, што жывуць дзеля іншых. Шкада толькі, што гэты "дзякуй" за бескарыслівае дапамогу мы гаворым часцей за ўсё замежным фірмам і грамадзянам. Не думам, што ў нас усё жывуць так ужо бедна. Аднак мецэнаты, які правіла, знаходзяцца чамусьці за межой.

Ніна ФЕДАРОВІЧ.

Калі ў цябе ёсць сябры...

проста кавалак, кінуць галоднаму, а кавалак, раздзелены з іншым у той час, калі ты сам галадаеш гэтак жа, як і ён. І дапамога, даставітая Г.Вальтэрам, — сапраўдны акт міласэрнасці, бо ні для яго самога, ні для яго суайчыннікаў грошы, патрачаныя на яе, лішнія не былі.

Гельмут Вальтер трыццаць год працуе ў мытнай інспекцыі гарадка Брэмена, што за дваццаць кіламетраў ад Ахіма. Яго жонка — прадзвец у адным з магазінаў, рэзійша дачка мае ўжо сваіх дваіх дзяцей, а шасна-

цязкае становішча ў медыцынскіх установах нашай рэспублікі, пра тое, што яны не заўсёды могуць купіць неабходнае абсталяванне, медыцынскія інструменты і лекі, выразіў стварыў арганізацыю, якая магла б дапамагчы адной (каб не расплысца) з бальніцы. Сёння ў лютым створаны "Саюз дапамогі для Беларусі", які налічвае зараз 11 чалавек. Усё арганізавана на добраахвотных асновах, і дапамога, якую я даставіў у Бярэзіно, закуплена ад ахвяравання ня-

хірургічнае аддзяленне раённай бальніцы, мы карысталіся гадоў пяцьдзесят назад.

Чаму я наладзіў кантакт менавіта з вашай бальніцай? Гэта заслуга Наталіі Міхайлаўны Удзіловой. З ёй і яе мужам я пазнаёміўся ў 1990 годзе, калі муж Наталіі служыў у Германіі. Ну а палкоўкі сама яна з Бярэзіно і зараз жыве ў маі, то я і вырашыў прывезці сюды дапамогу і заадно наведзець сваіх добрых сяброў.

— Якія наогул уражання ад Бярэзіно, ад Беларусі? — Спадабалася прырода. А

чыма, яна будзе не вельмі значная, таму што сёння Германія дапамагае ў Украіне, і Расіі, і Паўднёвай Афрыцы, і Югаславіі. Усё будзе залежаць ад ахвяраванняў фірм. Я зрабіў шмат фатаграфій, якія, думаю, перакануюць майх суайчыннікаў у неабходнасці нашай супрацоўніцтва.

Разам з дапамогай для бальніцы Гельмут Вальтер прывёз і прыватныя пасылкі з прадуктамі харчавання і адзеннем, якія нямецкія сем'і сабралі для нашых маладзёз-печаных грамадзян. У кожную пасылку ўкладзена

Вось так і жывём

У кватэры маёй суседкі Жанні пастаянна гучаць званкі дзіцячых галасы і смех, на ўсю моц кіпець жыццё. Міжволі складалася ўражанне, што тут жыве па-сапраўднаму ішчэспавая сям'я. Аднак расказаная аднойчы ў парыве шчырасці гісторыя жыцця гэтай маладой, прыгажуні жанчыны прымусіла змяніць сваю першапачатковую думку.

Першы раз замуж Жанна выйшла ў юным узросце. Ужо вельмі прыглынуў ёй цемнавокай прыгажун Салім, які прыехаў з далёкай Кубы вучыцца ў ваенна-папільчым вучылішчы. Яе бацькам неўзабаве стала вядома пра дружбу дачкі з інашчэзем. Яны не надта адабралі яе выбар, але ж, як гаворыцца, сэрцу не загадаеш... Дзяўчына не прыслухалася да перасцярог, і неўзабаве падарыла ў ЗАГС.

Вяселле маладых справілі яркае, запамінальнае. На першым часе ў сям'і Жанні і Саліма панавалі мир і згода. Але хутка юная жонка падарыла любічаму мужу дачку Аксану, а потым і нашчадка — Сяргея, Смыгундарых, цемнавокай — акурат у бацьку. Аднак здарылася так, што з гадамі бязвольнае жыццё маладой сям'і даўно трывілася.

Таму пасля заканчэння ваеннага вучылішча прыгажун Салім упершыню на далёкую радзіму, забраўшы з сабой масу прыемных уражанняў аб гэсцінальнай беларускай зямлі і пакінутай тут жонцы з дзецямі. Добра, што хоць у райвыканкоме пайшлі насустрэчу маладой жанчынэ — выдзелілі аднапакатковую кватэру. Жыццё і даўнашнім чынам "хрушчоўку" з сумешчаным санвузлом, затое сваю, асобную.

І пацякло аднастайнае жыццё — дом, дзеці, работа... Карміць сына з дачкой Жанне даводзілася адной. Самі разу-мееце, элементы з Кубы ў Саюз не вышлелі. Добра яшчэ, што хоць маі з вёскі крыху дапамагала прадуктамі, а то проста быда была б! Трэба значна, Салім яшчэ некаторы час спадзяваўся, што сям'я пераедзе да яго зусім. Жанна і сапраўды некалькі разоў пабывала ў мужа ў гасцях. Паглядзеўшы далёкую краіну, паспыталася экзатычных фруктаў, а заадно прывезла такога-сякага тавару на продаж і падарункі ад бацькі дзеці.

Мінула некалькі гадоў. І ўсё гэты час Жанна не страчвала надзеі на лепшую долю. Калі падрасталі дзеці, маладая жанчына сустрэла цікавага чалавека. Дзімтрый працаваў барменам у адным з прэстыжных гэсцінскіх рэстаранаў Мінска. І яго зусім не збытанна тая акалічнасць, што ў новай знаёмкай двое дзяцей. Для яго наагома важнай быў шырыня пачуццяў да Жанні. Так у Акану і Сяргею з'явіліся новы бацька. А неўзабаве ў іх сям'і здарылася прыбаўленне — на свет з'явілася цудоўная Марыначка. У выніку ў "хрушчоўцы" стала жыць пяць чалавек.

"Хіба ў такіх умовах можна існаваць?" — спытаючы чытаць. Схаражыўшы свой новы статус мнагадзетнай маці, Жанна адправілася ў райвыканком "выбіваць" кватэру.

У аддзеле па размеркаванню жыллой галошчы маладую жанчыну ўважліва выслухалі. Паспачувалі яе гору і паралілі напісаць заяву. Адным словам, стаць у чаргу на атрыманне кааператывнай кватэры, таму што на дзяржаўнае жыллё была чарга на многія гады наперад... А што яшчэ заставалася рабіць? Жанна крыху падумала і згадзілася.

Усё, як гаворыцца, добра, ды вось загавздала — грошы. Скажыце, дзе ўзяць патрабаваную для першага ўзносу суму: працаваў жа адзін Дзімтрый, а Жанна сядзеў у лэзэртным вопіску з маленькай. Дзякуй добрым людзям, падказалі: уладкавацца Дзіму ў замежнае плаванне. Так і зрабіў. Некалькі сезонаў адпрацаваў ён барменам на чарноморскіх ланіерых. Грошай падзарабіў, прыгнаў у Мінск патрыманую інашчэзем.

Аднак ішоў час, а наваеселілі і не пахла. Зусім змушчыліся ў цеснаце, мая суседка пай-

...ЯК ЗЕБРА, ПАЛАСАТАЕ

адкрыта казалі ў час чарговага візіту ў райвыканком. Маўляў, хто гэтыя льготы ўстаўляў? Ах, Кебіч? Вось ніхай ён вам асабіста кватэру і выдзельне!.. У рэшце рэшт крыху заспакоілі і запэўнілі, што памятаюць і дапамогуць пры магчымасці.

Нічога не скажаш, і сапраўды "не забыліся". Неўзабаве з'явілася з райвыканкомка строгая камісія, каб абследаваць жыллёвыя ўмовы мнагадзетнай сям'і. А іх там сустрэлі не папярэжаныя аб магчымых правярках кватэранты... Высветлілася, што сама гаспадыня прымае ў іншым месцы, выканкомкаўскія "чыноўнікі" пайшлі задаволены. Яшчэ б, яны не чакалі падобнага "выкрыцця"! Сваю кватэру камусьці эдае, а сама жыве ў двухпакатковай. І пры гэтым яшчэ хапае нахабніцкіх скардзіў на цяжкае жыццё.

Калі Жанна даведлася аб тым, што здарылася, па тэлефоне, то адразу ж кінулася выратаваць сітуацыю. Аднак было ўжо вельмі позна. "Калі хочаш атрымаць жыллё, то перабірайся назады!" — ашаламліў бедную жанчыну. Жанна спрабавала растлумачыць, выклікаць спагаду, ды дзе там... Усім, значыць, павіна быць дрэнна, а табе адной добра? — прыкладна так гучалі довады работнікаў выканкомка. Давялося вытаніць кватэрантаў і перабірацца назады.

Вось так мы і жывём, — заварыла свой невясёлы расказ мая суседка. — А надзеі мы ўсё ж не страчваем. Цяпер воль абмянялі сваю машыну на дом у вёсцы. Летам там з дзецямі як на дачы пажывём.

"Так, сапраўды, наша жыццё — як зебра паласатае! — падумалася мне. — Толькі чамусьці чорных палос у ім наагома больш, чым светлых..." А з чаго, наома, усё пачалося? Рана выйшла замуж? А, можа, і сапраўды, дзяўчаты, не хадзілі б вы замуж... за інашчэземцаў! Няжужо свай, беларускіх хлопцаў не хапае? Глядзіце, і складанасці ў жыцці было б менш. А сапалдае заморскае жыццё, — яно толькі ў песнях і кінафільмах прыгожае.

АСІБІРСКІ.

Сярод кніг

Ад ялавічыны па-гусарску да мазгоў запечаных

З даўніх часоў на тэрыторыі нашай рэспублікі жывуць рускія, украінцы, паліцы, літоўцы, яўрэі, татары і інш. Агульнае ім з'яўляецца тое, што многія дапамагуюць адзін аднаму. А радасны падзеі нярэдка адзначаюць за сумесным сталом, на які выступаюць беларускія драматі і рускія ігракі, украінскія галушкі і польскія лавані, літоўскія кумісты, яўрэйскія фаршыраваныя рыбы, азу па-татарску. Вядома, што ў кожнага народа свае нацыянальныя кухні з уласнымі ёй-бо-рам прадуктаў, прыёмам іх апрацоўкі. Прагавіцца "такія стравы нам дапаможа кніга "Пакажуць вам дамажыцца кніга "Інашчэземцаў" — сваё інашчэземцаў свачу з выданням "Польска". Яе аўтары Тамара і

Уладзімір Рэзунічы ўключылі ў выданне больш за 750 рэцэптаў прыгатавання традыцыйных страў. Сярод іх ёсць і страваўныя, і сучасныя, створаныя прафесійнымі кулінарамі. Рэцэпты страў у кожным раздзеле па чарзе чалавек, у адпаведнасці з гэтым указваюцца колькасць прадуктаў.

Найбольш поўна прадставлены раздзел "Беларуская кухня". Знаёмыя з ім сведчыць аб разнастайнасці харчавання нашых продкаў, аб вынаходлівасці сучасных прафесійных кулінараў, якім у сённяшніх эканамічных безладдзях усё ж шчыра ішчэспавецца. Але і ў такіх умовах яны ўзбагачаюць

меню арыгінальнымі стравамі, якія набываюць вялікую ппулярнасць у жыхароў і гэсцінаў нашай рэспублікі.

Рэцэпты яўрэйскай кухні, які адзначаюцца ў гэтым выданні, у Беларусі ніколі не збіраліся і не выдаваліся. На гэты раз складальнікі кнігі сабралі больш за сто тэхналогій прыгатавання нацыянальных яўрэйскіх страў.

Выдатнымі смаковымі якасцямі і арыгінальнасцю вызначаюцца нацыянальныя татарская кухня. У гэтым чытач пераканаваны, калі прыгатуе стравы па рэцэптах, прапанаваных аўтарам выдання.

Уладзімір ВЕРАСКОЎ.

Конкурсы

ФАНТАЗІІ КАРАЛЕЎСКАЙ КУХНІ

У Клубах пры цэнтральным рэстаране прайшоў 21 абласны конкурс-семинар павараў, кандытароў, афіцыянтаў спецыяльнай катэгорыі. Першы дзень вызначыў лепшых сярод павараў. Працягнуўшы высокае майстэрства і бліскучы якасцю прыгатавання страў, дзяўчаты, думаю, змаглі знайсці сыхажню да сэрца членаў кампетэнтнага журы, якія, без сумнення, атрымалі задавальненне ад саўдзелу. Заінтрыгаваныя маладымі работнікаў грамадскага харчавання прадставічамі толькі на будучы дзень апавяшчэннем тытульнага спіса пераможцаў, журы знікла за зачыненымі дзвярыма.

Дзень другі. Перакуліўшы па дарозе бакальнік свежага... квасу, я накіраваўся ў рэстаран, каб стаць сведкай высокай культуры абслугоўвання афіцыянтаў і заварыць увагу на разнастайнасці кандытарскіх вырабаў.

Перад членамі журыладрукаванымі лісты з ацэнкамі ўдзельнікаў конкурсу. Калі ўзяць на ўвагу той факт, што памятнымі прызамі заахвочаны ўсе канкурсанты, то і на вышнім былі ўсе. Але ж лепшыя паказчыкі ў пасланню Лагойскага раёна, які занялі большую колькасць прызавых месцаў.

Незалежна, але шумныя Клубкі адважыліся "уважліць" на сябе ўсе клопаты па падрыхтоўцы свята маладых дызайнераў аблірамахарчу, спадзяючыся толькі на падзякі прысутных і гэсцей. І не прагадалі: цёплых, шычых слоў у адрас мясцовага райспажыўсаюза было выказана з лівой.

НА ЗДЫМКУ: у час конкурсу.

Тэкст і фота В. АПАЛІНСКАГА.

Просьба-зварот

ДАПАМАЖЫЦЕ МІКАЛАЕЎШЧЫНСКІМ ВЕРНІКАМ

У вёсцы Мікалаеўшчына, што ў Стаўбінскім раёне, некалі стала прыгожае царква. Тут маліліся, спавядаліся і прычащаліся набожныя людзі. Тут хрысцілі дзяцей і адпалілі набожнасць. Царква, благаслаўная Богу, працавала на людзей. У 1965 годзе вучуныя атэісты разбурылі Божа храм. З таго часу і па сённяшні дзень мікалаеўшчынінкі вымушаны сядзець у Стаўбінцы, дзе царква завалялася. Гэта і набыла, і інашчэ, асабліва цяжка дэбравіца ў раённым цэнтры пажылым людзям.

І вось жыхары Мікалаеўшчыны і навакольных вёсак вырашылі аднавіць царкву: пабудаваную на старым месцы — новую, Свята-Мікалаеўшчынскую царкву. Ужо шмат зроблена.

На ахвяраваных добрым людзям грошы закуплены будаўнічымі матэрыяламі — лес, цэгла, дах. Ёсць майстры, якія гатовы ўзяцца за добрую справу. Аднак сабраных сродкаў не хапае, каб заахвочыць будаўніцтва царквы. Мікалаеўшчынінкі вернікі звяртаюцца да ўсіх, хто верыць у Бога і мае добрыя, спагадлівыя сэрца: ДАПАМАЖЫЦЕ! У імя прарокаў, якіх жылі і паміралі а Богу ў сэрцы. У імя жывых, якіх хочун сустракацца з Богам у сваім храме. У імя наважыдзых, якіх прыйдуча да Бога з'яўцца.

Грамадзяне ахвяравалі дасылкі на адрас: Мінская вобласць, г.Стаўбінцы, Аграпрамбанк /АПБ/, Разліковы рахунак 701706. На будаўніцтва Свята-Мікалаеўшчынскай царквы.

На карце Міншчыны

Ёсць РЭЧКА ТАКАЯ-ЛАКНЕЯ

Калі вам даведзецца ехаць са Слуцка па Брэсцкай шашы, то кіламетры за тры ад гарада пераедзеце мост праз Лакнею — адну са шматлікіх малых рэк Беларусі.

Нарадзіўшыся сярод капыльскіх паў, Лакнея на працягу сарака трох кіламетраў з дапамогай шматлікіх ручаёў і канаў збірае лішкі вільгаці з навакольнай даволі прыстойнай палат. А ўжо калі сплывае вёска Кляпчанна дзевяноста кубічных метраў сваёй вады аддае кожную хвіліну старажытай сястры — Слуцы, каб тая праз Прыпяць, Днепр перадада прывітанне ад яе самому Чорнаму мору.

Лакнея — рэчка старажытная, назва яе існуе ўжо не адно стагоддзе. У грамаце саўскага князя ад 20 сакавіка 1455 года гаворыцца: «Мы, князь Міхайла Олександрович, произволим боярину нашему Василию Царю купити дворец... на Локней, и, купив тот дворец, придати Святой Троицы у Саудку...» Гэта пакуль што самае ранняе з вядомых упамінанняў Лакнеі ў гістарычных дакументах. Крыху пазней, у 1493 годзе, княгіня Ганна Мсціслаўская (уава князя Міхайла Аляксандравіча) разбірада спрэчку паміж ігуменам саўскага Троицкага манастыра Іосифам і сакольнікам Гіковічам аб межэ манастырскіх зямель. У грамаце княгіні запісаныя таўмацзні ігумена: «...то есть земля вечная переконная, от монастыря и до той сосны, на одном корени дав... подде Иванское дорожи, а от той сосны до Локней...»

Гісторыя сведчыць, што на берагах Лакнеі здаўна сяліліся людзі. Падваржэннем таму — вёска Труханавічы і Жукі, што на Капыльчынне, саўкія Мусічы і Бязрэхавічы, Івані Выхае Журава, а ўсяго — пяцінаццаць пасяленняў, што знаходзяцца толькі ў бліжэйшым (не болей кіламетра) наваколі Лакнеі. Сярод іх ёсць і даволі старажытныя. Так, вёска Івані, паводле граматы Вялікага князя Літоўскага Аляксандра, ужо ў XV стагоддзі была адным з буйнейшых пасяленняў Саўскага княства.

Аднак Лакнеі даваўся быць сведкай узнікнення яшчэ больш ранніх пасяленняў на тэрыторыі сучаснай Саўчынны. Непадарэку ад яе, на пачатковай украіне вёскі Івані, знаходзіцца помнік археалогіі, які спецыялісты адносяць да VI-VI стагоддзяў да нашай эры — I стагоддзя нашай эры. Гэта гарадзішча ранняга жалезнага веку, якое належала носьбітам трох археалагічных культур: мілаградскай, зарубінецкай і шышкаванай керамікі. Пры раскопках гарадзішча археолог А.А.Егараўчанка сабраў цікавыя рэчышчы матэрыялы, які шмат можа расказаць пра жыццё і побыт гэтай старажытнага паселішча і яго насельніцтва. Ды яшчэ Лакнея засталася, як маўляўшы відэаоча іх поспехаў і нягудах, ішчэ і гора: не расказа яна, адкуль прыйшлі тэя людзі і як скончылі свой век на гэтай зямлі.

Паходжанне назвы ракі — Лакнея — і яе першапачатковае значэнне гублюцца ў смуге стагоддзяў. На гэты конт ёсць некалькі меркаванняў: першае — назва ракі прыйшла да нас з Прыбалтыкі, другое — гідронім (назва воднага аб'екта) Лакнея — славянскага паходжання ад слова «локаць» у значэнні «выбіт, паварот ракі, дарога». Але ёсць і ішчэ адзін варыянт паходжання гэтай назвы.

Нагадаю, што ў пачатку сваёй летпіснай гісторыі Саўчына ўваходзіла ў склад Тураўскай зямлі. Крыху пазней, з пачатку XIV стагоддзя, уладанні саўскай князёў ахоплівалі тэрыторыю сучаснай Саўскага, Капыльскага, Любавіцкага, Саўскага, Старадарожскага і часткі Уздзенскага, Гаўскага, Пётрыкаўскага і Жыткавіцкага раёнаў. Дык вось, на поўдні гэтай мясцовасці здаўна ўжываліся слова «лакно». Яно мае два значэнні: месца ў рачной старыцы, якое зарасла травой; глыбокае месца сярод багны, балота, дзе вада не замярае. Калі ж прыпомніць сведчанне гістарычных крыніц аб балотным характары мясцовасці тагачаснай Саўчынны, то сувязь гідроніма Лакнея са словам «лакно» становіцца відавочнай. Вядома, з улікам таго, што прыродны ландшафт з цягам часу даволі значна мяняецца, асабліва ў выніку дзейнасці чалавека.

Шосты том Беларускай Савецкай Энцыклапедыі, выдадзены ў 1972 годзе, так характарызуе вадасбор Лакнеі: «слабахвалістая раўніна, значна забалочаная, парэзаная асушальнымі канавамі». Прайшло ўсяго дваццаць гадаў, а што мы бачым? Сапраўды, раўніна з мноствам канаў, але прайдзіце па ўсёй раці і амаеце не знойдзеце прымет былых балот. Як не ўбачыце і ранейшага рэчышча Лакнеі, якое зарас скрозь каналізавана і ўжо не мае былой прыгажосці. Калі ж да гэтага дадаць, што рэчышча не заўсёды свечасова ачышчаецца ад расліннасці, што вада забруджваецца рознымі сфэкамі, то маюнак, згадзіцеся, бачыцца не вельмі прыбылым. Я ўжо не кажу пра тое, каб паласавата рыбкай, злоўленай у Лакнеі. А было ж і гэта, было...

Адным словам, нягледзі на выпаў Лакнеі, як, дарэчы, і іншым малым рэкам. А менавіта ж яны разам з такімі блакітнымі «артэрыямі», як Нёман, Свіслач, Днепр, ствараюць непаўторную прыгажосць нашага роднага краю. Дык ці маем мы права забываць пра гэты?

Анатоль ЖУК.
г.Слуцк.

ЯДЕРНАЯ ЭНЕРГИЯ И ОБЩЕСТВЕННОЕ МНЕНИЕ

Проблемы энергообеспечения Беларуси в последнее время выдвигаются в ряд наиболее важных. Возрастающая зависимость экономики республики от импорта энергоисточников ставит под угрозу развитие народного хозяйства, вызывает социальную напряженность, затрудняет проведение реформ. В качестве одного из возможных путей решения этой проблемы рассматривается атомная энергетика. Однако тяжелые последствия для Беларуси от катастрофы на ЧАЭС в значительной мере определяют негативное отношение к АЭС со стороны населения.

В связи с этим именно в Беларуси особое значение при принятии решений в области ядерной энергетики должно играть общественное мнение. Прошли те времена, когда строительство какого-либо объекта на территории республики осуществлялось без учета мнения населения, клебно, заочную в условиях повышенной секретности.

Мировой опыт показал, что открытость обсуждения, доступность и полнота информации, с одной стороны, заставляют специалистов требовать более ответственного отношения к выполняемым работам тех или иных проектов, а с другой — позволяют общественности влиять на принятие решения и делать свой выбор.

Руководители ядерной энергетики многих стран пришли к единодушному выводу, что именно общественное мнение, а не технические или экономические вопросы будут определять развитие ядерной энергетики в следующем веке.

По этим причинам представляется интерес проблема: как относится население различных стран к атомным станциям и к перспективе их дальнейшего развития? Предваряя предлагаемый обзор социологических исследований в мире за 1992 год, хотелось бы подчеркнуть следующее:

— неоднозначность отно-

шения общественности к ядерной энергетике в мире (от полного признания до категорического отказа) в огромной степени зависит от конкретных условий данного государства, от степени обеспеченности его другими энергоисточниками, баланса производства и потребления энергии, структуры ее потребления, климатических особенностей и т.д. Например, в США, где около трети электростанций находится в резерве, на душу населения производится электроэнергии больше, чем для большинства стран мира. Там вопрос о строительстве новых АЭС не является актуальным.

Основные усилия

Короткие рассказы

Александр АЛЬФЕРОВИЧ

Скрипка

Она висела на стене в комнате. Никто не брал ее в руки, давно не касался струн смычком. Препятствую, любивший ее, давно умер, а новый, которому скрипка досталась по наследству, был безразличен к ней. Что оставалось делать сиротливой скрипке? Жить воспоминаниями. И вспоминались ей даты, огни ярких люстр в концертных залах, имена композиторов, тепло нежных ласковых рук прежнего хозяина. Но чаще всего ей вспоминались, как давным давно, еще в детстве и юности, она просто была сосной в лесу. Какие песни ветров и тили ей приходилось слышать в своей крошечной комнате! Какие зимы обжигали ее морозами! Какие веселые солнечные лучи играли на ее коре, согревали ее! Как жаль, что все это в прошлом! Но скрипка не теряла надежды, что однажды кто-то возьмет ее в руки — и она снова запоет вдохновенно и трепетно, как прежде, и даже лучше, чем прежде. Может, сделает это ребенок — сыншника ее нынешнего хозяина...

Плата

За все человек платит на этой земле. За то, что родился, за то, какой путь выбрал на ней и какой след оставил. За все мы платим чистым золотом своего сердца. Ничто не дается даром. Всею на земле есть красная цена. Плата за мужество и за трусость, за верность и за предательство. За радость и за страдания. Плата за первый звонок на урок и за последний звонок в жизни. Плата за трель соловья и за осенние звезды над сжатой нивой. За щедрый майский ливень и за первый целомудренный чистый снег на схваченной первым морозцем земле. Плата за преданный любящий взгляд, за теплоту рук друзей. За свет в окошке дома, где тебя помнят и ждут. Плата за луткинскую строку, за луткинские березки, за чарующие звуки музыки Чайковского. Плата за приятную усталость в конце трудового дня, за жгучие мозоли и плата за лень... А то, за что мы так дорого платим, не отдадим никому. Все это наше, родное, кровное.

Руки

Под траурные звуки оркестра на плечах человеческой скорби медленно плыл гроб к своему последнему причалу. Утопающего в цветах, высоко поднятого над землей лица умершей не было видно. Над гробом возвышались сложенные на груди руки. Взоры провожающих были прикованы к этим рукам, таким же, как и наша земля, — в трещинах, заскорузлых, никогда не знавших отдыха. Начинало казаться, что вот-вот произойдет нечто невероятное: руки медленно поднимутся и пошлет прочь скорбный привет стоящим по обе стороны дороги, скорбно притихшим бескрайним полям, порхающим в небесной синеве ласточкам, повисшему над землей белому облачку, дарящему жизнь всему сущему в мире ласковому солнышку. Я продолжал смотреть на эти руки и тогда, когда гроб был поставлен у края вырытой ямы. Мне верилось, что такими же натуральными и орудием труда и вечной работы были руки моих давно умерших бабушки и мамы.

Яблоня

Возле дома росла яблоня. Появилась она от зернышка, посаженного тогда, когда возводили строение. Потом дом продали, а вместе с ним и яблоню. Будто замуж отдали за немалого. Как-то раз прежний хозяин, что посадил и лелеял деревце, встретил бывшего своего соседа и от него узнал, что яблоня совсем цвести перестала. Прежде как бывало, при старом хозяине? На лугу, в поле собрался он, а, проходя, обязательно поглядит ее. Скажет ей ласковое слово: «Расти, моя хорошая...» И отмерзшие ветви одновременно удалит, и мох со ствола соскоблит, и обкопает, и побелит, и землю под ней подкормит. Новый хозяин к ней — никакого внимания. Только и знал плоды на базар тащить. Долго терпела яблоня. Потом умерла — засохла. Не узнала новый хозяин от яблоня, как она жила прежде. Не понял он, что и у деревьев память есть.

Как человеком стать

Мальчик спросил у своего дедушки: «Дедушка, как мне человеком стать?» «Посади деревце», — ответил старик. Посади мальчик деревце, пошло оно в рост. И снова обратился к дедушке с тем же вопросом: «Растет мое деревце. Стал ли я человеком?» «Не спеши, внучек. Человеком ты станешь, если избу себе сам срубишь», — снова с улыбкой отвечает старик. Вырос внук, стал сильным и красивым. И срубил он себе добротную избу. Живет в ней да поживает. И снова приходит к старнику: «Вот и изба стоит. Стал ли я человеком?» Старик строго, придирчиво осматривая избу, похвалил за старание внука и говорит: «Еще сына своего воспитай и сваришь в трудную дорогу». Привел внук в свою избу молодую жену, и родился у них сын. Воспитывал его как мог молодой отец. Потом стал собирать его в дальнюю дорогу и напомнил уже совсем-совсем старенькому дедушке свой прежний вопрос: «Стал ли я человеком теперь?» Долго думал старик, пока нашел мудрый ответ: «Стал ли человек? Пусть тебе скажет об этом твой сын».

НЕТ, РОБИНЗОН НЕ ОДИНОК

Сотни людей повторяют его судьбу, становясь отшельниками

Впервые эта удивительная книга появилась в 1719 году. С тех пор «Жизнь и необыкновенные приключения Робинзона Крузо» продолжают победное шествие по миру. И чуть ли не везде у героя знаменитого романа есть волевые и невольные подражатели...

Известно, что прототипом главного героя Даниэля Дефо был шотландский моряк Александр Селькирк. Так что приключения Робинзона, по сути, документальная повесть, своего рода гимн мужеству человека, способного победить и выжить в самых невероятных условиях. И, возможно, пример Робинзона помог многим людям, попавшим в экстремальную ситуацию.

А сколько еще в мире современных Робинзонов?

На так давно знаменитом американском военном судне обнаружил на необитаемом острове в Тихом океане современного Робинзона. Им оказался новозеландец Том Нил. Разочаровавшись в современной цивилизации, Нил решил уединиться в океане, и вот уже много лет живет на своем острове. Его основная пища — рыба, черепашьи и птичьи яйца, дикорастущие травы и грибы.

В отличие от литературного Робинзона, заброшенного на необитаемый остров по воле волн, Эльзе Гроссер и ее сын Ханс-Юрген изобрели аналогичную судьбу добровольно. Более тридцати лет живут они в полном одиночестве на острове Цигельвердер, расположенном в Шверинском озере. В их распоряжении 22 гектара пашни и лугов. Вырабатывают фрукты, выращивают овощи, собирают лекарственные травы, которые в изобилии растут в здешних местах. Без большого труда обеспечивают себя довольно разнообразной пищей.

На одном из безлюдных островов Южно-Китайского моря живет отшельник Фридрих Гастор из Мюнхена. Он отказался на такое, когда его домовладения увеличила плату за квартиру. За шесть тысяч марок Гастор взял в аренду у филиппинских властей остров на 99 лет.

А вот еще один вид Робинзонов. Руководство японской компании «Тоа токусю деки», прежде чем принять на работу выпускников вузов, подвергает их своеобразному экзамену: их отвозят на необитаемый остров Мацу. Считая, что в таких условиях за короткое время можно составить полное представление о новизне, определить их склонности, достоинства и недостатки, а также выявить лидера. На острове нет электричества, нет телефона и водопровода. Каждому молодому специалисту разрешают взять с собой (на выбор) 15 предметов и пять спичек. Программа рассчитана на то, чтобы будущие служащие компании в ситуации, близкой к экстремальной, смогли преодолеть растерянность и стресс, найти общий язык с партнерами, суметь совместить личные интересы с интересами коллектива.

Особенно увлекает Робинзона школьник, и они нередко пытаются побывать в «шкурке» Робинзона. Временами, конечно. Так, однажды летом на заброшенном карельском острове в Белом море прожигали Робинзонами две недели 25 молодых ребят. Им стали ловить и высылать, прошедшие предварительный конкурс «Полярный Робинзон».

Что же побудило устроителей конкурса придумать столь суровые испытания? Прежде всего желание самих юношей испытать себя, их тяга к приключениям. Не началось с того, что как-то в редакции журнала «Вокруг света» пришло письмо от одного мальчика, который поделился своей готовностью высадиться, подобно Робинзону Крузо, на какой-то остров в Тихом океане. Посчитав письмо не более чем знанием, его игнорировали. И тогда в редакцию поступили письма, причем не только от ребят, но и от девушек.

Кто же победил в финале? Наиболее подготовленными и легкими условиями оказались мурманчанин Алексей Шеметов, новгородец Артур Лузин.

Ребятам разрешили взять с собой топорик, спички, рыболовные снасти и неприкосновенный запас — банку тушенки и супов, пакетик с супом и всего-навсего восемь сухарей. А в остальном пищу промышленники сами робинзоновским способом и «хищники» возводили сами, и рыбу и дичь ловили. Получилась настоящая школа выживания, которую выдержит далеко не каждый, и поэтому не всем рекомендовался сломать голову в Робинзонах.

Один отшельник прожил в пустыне Туркмении три года и совсем был одиок, если б его не обнаружили охотники. Правда, все эти годы пустынный Робинзон Александр Насонов вел дневник, в котором делал пометки о состоянии погоды, миграции птиц.

На все лето становится Робинзоном новгородский писатель и краевед Марк Костров. На время он покидает домашний очаг и по рекам, протокам и озерам начинает путешествовать по самым глухим местам Новгородского края. Моторная лодка и байдарка с парусом на летнее время становятся средством передвижения, а в его походном багаже есть все необходимое для обеспечения нормальной жизнедеятельности.

Необычный вид Робинзона придумал себе житель пензенского города Элдорт Кипкорит Берос Коскет, который избрал местом постоянного жительства... дерево. Уже который год он проводит большую часть времени на могучем раскидистом дереве в самом центре. Ночью он спит в сооруженном на 15-метровой высоте шалаше, а днем, удобно устроившись на нижних ветвях, вырезает фигурки зверей, мастерит домашнюю утварь. Иногда Коскет рассказывает сказки многочисленным туристам и зевакам, поет песни собственного сочинения. С замечанием сердца и восхищением люди наблюдают, как 64-летний кешикий «атаран» ловко взлетает по ветвям на самый верх 20-метрового дерева.

Истории таких «чудаков» представляют большой интерес для науки. В Новосибирске есть специалист по Робинзонам — доктор медицинских наук профессор Новосибирского медицинского университета И. П. Короленько. Он знает, как можно организовать для правильной организации и прогнозирования работы людей, которые становятся отшельниками, по роду профессии. Это полярники, охотники на Крайнем Севере, метеорологи в глубине, наблюдатели на высотных станциях, водители в дальних рейсах...

Ныне «Робинзон Крузо» юбилар — ему 275 лет! Он был и остается с нами, и каждое поколение открывает его заново, переживая необыкновенную судьбу человека в экстремальных обстоятельствах.

Анатолий САФОНОВ.

Рис. В. ФЕДОРОВА.

БАРЫСАЎЧАН ВОЗІЦЬ ЛІДСКІ АЎТОВУС

У пачатку чэрвеня на вуліцах Барысаў з'явіўся новы аўтобус маркі «АІАЗ». На гэта адрознівае ўвагу не толькі гараджане, а і госці горада, паколькі апошнія чатыры гады мясцовы аўтобусны парк не абнаўляўся.

Новы аўтобус не падобны на сваіх сабратоў з Лікенскага аўтамабільнага завода. Мае ён і значныя кан-

структурныя асаблівасці: на новым аўтобусе ўстаноўлены не карбюратарны, а дызельны кампазітны рухавік.

Як значыць дырэктар Барысаўскага аўтапарка № 3

Аляксандр Шкреду, у градазе на Барысаў праходзіць выпрабаванні досведнага ўзросту беларускага аўтобуса, сабраў адным з канверсійных прадпрыемстваў АІАЗ. Дарэчы, на гэтым аўтобусе ўстаноўлены шэраг дэталей, вырабленых на барысаўскіх заводах БАТЭ, «Аўтагарадзкаямашина», пластыкавыя вырабы.

Мікалай ЧАПЕЇ.

Спорт

«ЗОЛАТА» БАСКЕТБАЛІСТАЎ

Дванаццаць камандаў прымаі ўдзел у фінале маладзёжнага чэмпіянату Еўропы па баскетболу, які праходзіць у Любляне. У ім удзельнічаюць і зборная Беларусі, якую рыхтаваў трэнеры Аляксандр Барысаў і Міхаіл Тайц.

Спачатку гульні праходзілі ў дзюво гуртах, адкуль па дзве каманды выходзілі ў паўфіналы. Баскетбалісты нашай рэспублікі ў сваёй падгрупе перамаглі зборныя Славеніі, Фінляндыі, Францыі і ўступілі спартсменам Грэцыі і Ізраіля. Гэта забяспечыла ім другое месца.

У паўфінале беларусы сустрэліся з пераможцамі другой групы камандамі Іспаніі. У першым тайме ініцыятывай валодаў іспанцы, якія ялі ў ліку са значнай перавагай. Дастаткова сказаць, што перад другім таймам наша каманда прайгрвала дваццаць ачкоў — 24:44. Калі, здавалася, змяніць ход гэтага падліку рэальных шанцаў няма, беларускія баскетбалісты здзейснілі чуда. Паступова разрыў пачаў скарачацца і да фінальнай сірэны ад перавагі нічога не засталася. Іспанцы прайгралі — 67:69. Героем гэтага матча стаў капітан нашай каманды Руслан Байдакоў, на рахунку якога 29 ачкоў.

У другім паўфінале італьянцы перамаглі зборную Грэцыі — 95:75 і сталі сапернікамі беларусаў у фінале. І тут наша перамога — 96:91, а разам з ёй залаты ўзнагароды чэмпіёнаў. Бліскучы поспех!

СУПЕРМАРАФОН ДЛЯ ІНВАЛІДАЎ

Заўчора ў Мінск прыбылі ўдзельнікі супермарафону для інвалідаў. Стартуваўшы ў каласках у Санкт-Пецярбургу, гэтыя мужныя людзі фінішуюць у сталіцы Казахстана.

Пасля адпачынку калона людзей у інвалідных каласках адправіліся ў далейшы шлях.

СЯРОД ПЕРАМОЖЦАЎ

Зборная каманда нашай вобласці прыняла ўдзел у міжнародных спаборніцтвах лёгкаатлетаў, якія праходзілі ў Гомелі.

Двойчы на вышэйшую прыступку п'едэсталу пашані ўзяліся выхаванец старадарожскага трэнеры Сяргея Зыкава майстар спорту Іван Комар. Ён перамог у бегу на сваёй каронай дыстанцыі 800 метраў — 1.47,04 і на 1.500 метраў — 3.44,34. Прадстаўнік нашай вобласці А.Сафроннікаў выйграў фінальны забег на 200 метраў — 21,30 і быў другім на «стометровы» — 10,72. У бегу на 400 метраў першы два месцы занялі спартсмены Міншчыны С.Молчан і А.Пераверзеў, а ў кіданні молата лепшы вынік паказаў В.Алісевич — 77 метраў 92 сантыметры.

З жанчын, якія прадстаўлялі нашу вобласць, варта адзначыць Таццяну Шэўчык, якая перамагла ў скачках у вышыню — 1 метр 96 сантыметраў.

Спаборніцтва ў Гомелі — праварка гатоўнасці спартсменаў Беларусі да чэмпіянату Еўропы, які пройдзе ў Фінляндыі.

(Наш кар.).

СОЛІГОРСКОЕ РПО "СЕЛЬХОЗХІМІЯ"

реализует красный кирпич.

Звонить по тел.: 2-42-00, 79-2-74.

Наша адрас:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-А, павер 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:

прямых рэдакцыі — 68-29-76, намяніка галоўнага рэдактара — 68-25-81, адзнака сакратара — 68-26-48, сакратарыя — 68-26-48, аддзела: Саветаў — 68-26-38,

адукцыі і культуры — 68-25-76, сацыяльна-эканамічнага — 68-25-43, грамадска-палітычнага — 68-25-42, інфармацыйна-аналітычнага — 68-28-33, пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,

ілюстрацыі — 68-25-03, 68-26-48, камп'ютарнага — 68-25-86, бухгалтэрыі — 68-26-65. Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Барысаў — (8-277) 5-15-61, Віцебск — (8-271) 5-57-86, Нясвіж — (8-270) 5-41-88,

Салігорск — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНИК — Мінскі абласны Савет народных дэпутатаў, 220025, г. Мінск, вул. Энгельса, 4. "Мінская праўда" — орган Мінскага абласнага Савета народных дэпутатаў.

Намеснік галоўнага рэдактара М.В.КАРОЛЬ.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара. Адказнасць за падбор і дакладнасць асобных фактаў і іншых звестак ляжыць на аўтары. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Час падпісання ў друку: па графіку 22.10. Нумар падпісаны ў 22.00.

Набрана і зварстанна на настольна-выдавецкім комплексе "Мінская праўда". Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку".

220013, г. Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.

Тыраж 16600. Індэкс 63923.

Зак. № 73.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12